

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

Факультет фінансів

Кафедра фінансів

галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
спеціалізація Фінанси і кредит

Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

Форма навчання: денна

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: «Податковий контроль і його роль у виконанні бюджету»

у складі комплексної теми: «Бюджетоформуючі податки: проблеми справляння та адміністрування»

Студента Канівець Анни Григорівни

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____ (підпис)

звання)

Науковий керівник _____
(науковий ступінь, учене

_____ (підпис) (прізвище,
ініціали)

**Магістерська дипломна робота допущена до захисту в
Екзаменаційній комісії з атестації здобувачів вищої освіти**

Завідувач кафедри д.е.н., професор

_____ В. Федосов
(підпис)

Київ 2019

Зміст

<i>ВСТУП</i>	3
<i>РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ У ВИКОНАННІ БЮДЖЕТУ</i>	6
1.1. Сутність та принципи податкового контролю в Україні.....	6
1.2. Правове регламентування та інформаційне забезпечення реалізації податкового контролю	17
1.3. Критичний огляд наукових публікацій з проблематики проведення податкового контролю в аспекті виконання бюджету	24
<i>РОЗДІЛ II ДІЮЧА ПРАКТИКА ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В ДФС МІСТА КИЄВА</i>	31
2.1. Обґрунтування методики забезпечення податкового контролю у виконанні бюджету	31
2.2. Кількісне оцінювання податкового контролю в ДФС міста Києва	39
2.3. Моніторинг податкових ризиків в ДФС у м. Києві	57
<i>РОЗДІЛ III НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ У ВИКОНАННІ БЮДЖЕТУ ДЕРЖАВИ</i>	67
3.1. Зарубіжний досвід реалізації податкового контролю як критерію виконання бюджету	67
3.2. Управлінські рішення щодо вдосконалення менеджменту податкового контролю в в аспекті виконання бюджету держави	79
<i>ВИСНОВКИ</i>	86
<i>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</i>	91
<i>ДОДАТКИ</i>	

Вступ

Контроль є обов'язковим елементом відносин держави і платника податків, адже, з одного боку, платники податку природно прагнуть захистити свій майновий інтерес, та сплачувати менше податків, з іншого такі дії безпосередньо впливають на державу, яка вимушена виробляти механізми взаємодії з платниками податків, щоб забезпечити належну поведінку кожної особи по виконанню податкового обов'язку.

Тому податковий контроль являється єдиним ефективним важелем, адже, як складова системи податкового адміністрування він є об'єктивно необхідним, оскільки спрямований на підтримку належного функціонування фіскальної системи держави через встановлення категорій платників податків (облік платників), виявлення відхилень від встановлених норм (порушень податкового законодавства), виправлення цих відхилень (проведення перевірок), запобігання негативним явищам у майбутньому (застосування системи санкцій, стягнення заборгованості).

Окрім того, **актуальністю** обраної теми є те, що розвиток країни залежить від рівня наповнюваності її бюджету за рахунок різних платежів, найбільшу питому вагу серед яких якраз і становлять податкові надходження, які в свою чергу потребують контролю. З урахуванням кризової ситуації, яка склалася в країні, та із зростанням рівня тіньової економіки проблема наповнюваності бюджету стає найголовнішою, тому одним із напрямків її вирішення є розробка системи контролюючих заходів, в основу яких будуть покладені способи податкового контролю, що має дозволити податковим органам контролювати рівень сплати податків та зборів з боку платників.

Щодо вивчення науково-практичних проблем податкового контролю, то існує низка праць українських і зарубіжних дослідників. Зокрема, теоретико-методологічні засади розвитку, організації та здійснення податкового контролю розроблені у фундаментальних працях В. Петті, А. Сміта, Д. Рікардо, Ф. Ноймарка, М. Алексеєнка, М. Туган-Барановського, А. Крисоватого, А. Лісового. Концептуальні основи дослідження ефективності податкового

контролю та загальні засади її підвищення представлені у роботах вітчизняних дослідників, зокрема І. Басанцова, О. Воронкової, Б. Карпінського, Т. Мединської, В. Мельника, Л. Тарангул, А. Чередніченко, і зарубіжних науковців – В. Бурцева, В. Жукова, Г. Соловійова, А. Суворова, М. Зюльманової.

Об’єкт дослідження: Податковий контроль в Україні.

Предметом є вивчення теоретичних основ та методичних рекомендацій щодо організації податкового контролю і його ролі у виконанні бюджету.

Основною **метою** даного дослідження є визначення основних засад здійснення податкового контролю в Україні, його завдань і його ролі у виконанні бюджету. Досягнення мети ґрунтується на виконанні таких **завдань**:

- вивчення основних законодавчих та нормативних актів, які регламентують питання податкового контролю;
- розгляд принципів, способів та методів податкового контролю;
- вивчення видів податкових перевірок;
- розгляд порядку відбору платників податків для проведення податкової перевірки;
- вивчення методологічних основ організації проведення податкових перевірок та оформлення їх результатів;
- вивчення і аналіз методики забезпечення податкового контролю у виконанні бюджету;
- аналіз зв’язку і впливу податкового контролю на виконання бюджету;
- кількісне оцінювання податкового контролю;
- вивчення процесу моніторингу ризиків у органах ДФС;
- ознайомлення з досвідом зарубіжних країн щодо здійснення податкового контролю;

При виконанні завдань проводилось дослідження різних вітчизняних і іноземних джерел, використовувались дані з офіційних джерел ДФС України, Державного Казначейства і Закони «Про виконання бюджету». Також я використовувала власні дослідження з практики в органах ДФС, а саме звіт про

практику. В першому розділі диплому розкрито підходи до визначення поняття податкового контролю, його види, принципи та ризики. Також розглянуто етапи здійснення контролю в органах ДФС. Окрім цього, були визначені теоретичні, законодавчі та практичні проблеми, які згадуються у наукових статтях різних авторів.

В другому розділі, при оцінці податкового контролю у ДФС у м. Києві та його ролі у виконанні бюджету використовуються абсолютні і відносні показники, наприклад, загальна кількість планових і позапланових перевірок, кількість перевірених платників, всього (планово, позапланово), загальна кількість перевірок (планових, позапланових), якими встановлено порушення, донараховано за результатами документальних (планових, позапланових) перевірок сум платежів тощо. Серед відносних показників обраховували рівень виконання плану перевірок, рівень податкових надходжень до бюджету м. Києва та Державного бюджету, частку перевірених платників податків в загальному обсязі здійснених перевірок, частку донарахувань за податками у загальній сумі донарахованих податків, а також показники результативності, дієвості, економічності і навантаження податкового контролю.

В третьому розділі досліджувався зарубіжний досвід розвинутих країн, їх механізм здійснення податкового контролю та види перевірок, а також розглянуто законодавство США і використовувалась крива Лаффера для встановлення зв'язку між збільшення надходжень до бюджету країни за допомогою зменшення податкового навантаження, тобто ставок оподаткування. Також в цьому розділі були розглянуті основні проблеми податкового контролю в Україні і висунуто пропозиції та управлінські рішення щодо його покращення.

Список використаних джерел

1. Закони України «Про Державний бюджет України» за 2013-2018рр.
2. Звіт «Про виконання Державного бюджету» за 2013-2017рр.
3. Податковий кодекс України.
4. Наказ ДПА України «Про затвердження Методичних рекомендацій з моніторингу податкових ризиків» від 23.10.2001 р. № 428.
5. Наказ ДФС України від 28 липня 2015 р. № 543.
6. Наказ Міністерства фінансів України від 02 червня 2015 р. № 524.
7. Сайт ДФС України. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua>.
8. Управління моніторингу доходів та обліково-звітних систем ГУ ДФС у м. Києві. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kyiv.sfs.gov.ua/okremi-storinki/struktura/251809.html>.
9. Додаток 3 «Зміст функцій та процедур, які здійснюють структурні підрозділи» до Наказу ДПА України від 05.06.2008 року № 375.
10. Робота підрозділів аудиту ДФС: ризикоорієнтований контроль та зменшення тиску на платників. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/332688.html>.
11. Товкун Л. В. До питання про принципи податкового контролю /Л. В. Товкун // Форум права. — 2012. — № 3. — С. 749—752 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-3/12tlvppk.pdf>
12. І. В. Лещух /Методичні засади оцінювання та пріоритети підвищення ефективності податкового контролю в Україні/
13. Замасло О. Т., Олійник І. О «Організація контролю за сплатою податків в Україні»./ БІЗНЕСІНФОРМ № 4 '2017-С.297-301.
14. «Податковий контроль в умовах реформ в Україні» Ю.М. ВАСЮК Податковий контроль в умовах реформ в Україні. Аспекти публічного управління. 2015. № 3. С. 27–36.
15. О.Ю. Лашенко, В.В. Томашевська «Системний підхід щодо управління податковими ризиками на підприємстві».

16. Смаглий, Хуткий «Актуальні проблеми здійснення фінансового контролю у сфері оподаткування в Україні та шляхи його вдосконалення»/ Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту/2015-С.130-138.
17. Юрій Васюк /Податковий контроль в Україні в умовах дії Податкового Кодексу: реалії, практичні проблеми та шляхи модернізації/2012-С.51-56.
18. Тетяна Г. Мисник, Олександр В. Безкровний, Юлія О. Романченко «Податкові ризики: характеристика та шляхи мінімізації»/ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ №6(180)/2016- С.158-166.
19. К. Ф. Ковальчук, д. е. н., професор, Л. В. Петрова, старший викладач. «Актуальні питання вдосконалення податкового контролю в Україні»/ ISSN 2073-9982, Економічний вісник, 2017, №4-С.100-106.
20. Чернявська Л.В. «Природа та сутність державного фінансового контролю» /ФІНАНСОВИЙ ПРОСТІР № 2 (18) 2015- С.279-282.
21. Юревич Л. М. «Податкові ризики в Україні»/ Наукові записки. Серія «Економіка». Випуск 18/2011 – С.94-98.
22. Л. В. Катроша «Види державного фінансового контролю»/ Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України /2012-С.194-198.
23. Бечко П.К. Податковий менеджмент: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / П.К. Бечко, Н.В. Лиса. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 288 с.
24. Десятнюк, О. М. Моніторинг податкових ризиків (навч.-метод. посіб. слухачів Центру підготовки магістрів) [Текст] / О. М. Десятнюк. – Тернопіль: Воля, 2003. – 168 с.
25. Десятнюк, О. М. Управління податковими ризиками – нова парадигма розбудови податкової системи України [Текст] / О. М. Десятнюк // Вісн. нац. ун-ту «Львів. Політехніка». Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2007. – № 606. – С. 355–362.
26. Євтушенко, Н. О. Механізми мінімізації економічних ризиків на промислових підприємствах [Електронний ресурс]: автореф. дис. ... канд.

- екон. наук: 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / Євтушенко Н.О. – Маріуполь, 2011. – Режим доступу: <http://mydisser.com/en/catalog/view/8760.html>. – Заголовок з екрана.
27. Кучерявенко Н. П. Налоговое право: Учебник /Н. П, Кучерявенко. – Харьков: Легас, 2001. – 583 с.
28. Мельничук О. О. Вплив фіскальної політики на фінансові ризики підприємств. // Трансформація фіскальної політики України в умовах євроінтеграції: збірник наукових праць за матеріалами ІХ науково-практичної інтернет-конференції, 1-15 грудня 2017 р. Ірпінь, 2017. – 215 с. – С. 41-42.
29. Монографія / А.П. Чередниченко. – К.: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2005. – 204 с.
30. Онищенко В. А. Податковий контроль (основи організації) /В.А. Онищенко. – К.: Ред. журн. «Вісник податкової служби України», 2002. – 432 с.
31. Організація і методика податкових перевірок: [навчальний посібник] / О.П. Чернявський, В.П. Хомутенко, В.В. Немченко. – К.: ЦУЛ, 2004. – 288 с.
32. Пинская, М. Р. Налоговый риск: сущность и проявление [Электронный ресурс] / М. Р. Пинская. – Режим доступа: <http://organictheory.ru/taxplanning/taxrisk/>. – Загл. с экрана.
33. Податковий менеджмент: [підручник] / Ю.Б. Іванов, А.І. Крисоватий, А.Я. Кізіма, В.В. Карпова. – К.: Знання, 2008. – 525 с.
34. Сушкова О. Є. Вдосконалення підходу до ідентифікації ризикових платників податків. // Мукачівський державний університет: Економіка і суспільство, Випуск
№ 8, 2017. – С. 690-694.
35. Сушкова О. Є. Розвиток податкового аудиту ризикових суб'єктів господарювання. // Трансформація фіскальної політики України в умовах євроінтеграції: збірник наукових праць за матеріалами ІХ науково-

- практичної інтернет-конференції, 1-15 грудня 2017 р. Ірпінь, 2017. – 215 с. – С. 163-164.
- 36.Хенк, Д. Податкова та митна адміністрації Нідерландів. Стратегія розвитку [Електронний ресурс] / Д. Хенк. – Режим доступу: www.sta.gov.ua. – Заголовок з екрана.
- 37.Чередниченко А. П. Податковий контроль в умовах трансформаційної економіки України:
- 38.Ostankova, L. A., Shevchenko, N. J. Analysis, modeling and management of economic risk. Kyiv: Center of educational literature. – 2011.
- 39.Sokolova K. The model of the integrated system of financial monitoring of tax risks in the supervisory and review activities of the state fiscal service bodies of Ukraine. // Економічний аналіз, Том 20, 2015. – С. 193-202.
- 40.Zech, J. Risk Management als System. Zeitschrift fur die gesamte [Text] / J. Zech // Versicherungswissenschaft (Zfgvw). – 1983. – Н. 4. – S. 646–647.
- 41.О. А. Шевчук «Форми та методи податкового контролю: світовий досвід та українська практика».
- 42.Василенко С.В.Зарубіжний досвід правового регулювання податкового контролю.
- 43.Тимченко О. М. «Податковий борг в Україні: мінімізація ризиків та ефективність менеджменту».
- 44.Т. В. Паєнко. Податки як вхідні фінансові потоки бюджету та інструменти фіскального регулювання економічного розвитку./ 2013.
- 45.Т. В. Паєнко «Теоретико-організаційні засади податкового контролінгу» / Т. В. Паєнко // [Бізнес Інформ](#). - 2016. - № 12. - С. 214-221. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2016_12_35
- 46.Особливості реалізації стабілізаційної фіскальної політики в країнах ЄС / О. Андрійко, О. Сущенко // [Ринок цінних паперів України](#). - 2014. - № 1-2. - С. 29-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rcpu_2014_1-2_5
- 47.В. В. Угрин «ПРАГМАТИКА ЗДІЙСНЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ»//Ефективна економіка – 2018.

- 48.О. А. Шевчук/ Організація податкового контролю: світовий досвід/Збірник наукових праць - 2012. Випуск 36.
- 49.Стаття Павлюк О.М «Податковий контроль в Україні та шляхи його вдосконалення».
- 50.Стаття Лещух І.В. «ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ». Електронний ресурс: <http://eip.org.ua>
- 51.Стаття Ю.П. Потернак «ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ».
- 52.Стаття Ваніна Д.А. «Податковий контроль у світлі Податкового кодексу України» . Електронний ресурс: <http://dspace.oneu.edu.ua>.